

Jövőre a BNV területén

Mezőgazdasági és élelmiszeripari kiállítás

A 69. országos mezőgazdasági és élelmiszeripari kiállítás és vásár előkészületei megkezdődtek; sorra jelentkeznek a hazai és külföldi kiállítók —, jelentette be Kovács Imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter-helyettes, a kiállítás főbizottságának elnöke, hétfői sajtótájékoztatóján.

A nagyszabású bemutató-sorozat az üzemek, vállalatok és intézmények nemcsak a legjobb eredményeket teszik közzé, hanem bemutatják azokat az új módszere-

ket és technológiákat, amelyek a termelőket hozzásegítették a teljesítmény fokozásához. A korábbi kiállításokhoz képest jobban előtérbe kerülnek a gazdaságos termelésre mozgósító módszerek, ezeket a kiállítás csaknem valamennyi bemutatóján tanulmányozhatják majd a szakemberek és az érdeklődők. Az 1980. augusztus 19-től szeptember 4-ig tartó rendezvényre a budapesti nemzetközi vásárvárosban kerül sor. (MTI)

Betakarítottak, elvetettek

Egy hónap alatt befejezték az őszi munkát a kisteleki Magyar—Szovjet Barátság Tsz.-ben. Amint azt *Jarabek Károly* elnök elmondta, 225 hektárról letörték a kukoricát, 76 hektárról fölásták a krumplit. Már korábban elcsépezték a 203 hektáros napraforgótábla termését és behordták a sárgarépát, és időben le is szüretelték. Ugyanakkor elvetették a repcét, őszi árpát és a búzát. Az idén 550 hektár kalászosnak való került a földre a szövetkezetben. A gépeket most kölcsönadták a szomszédos gazdaságoknak, hogy segítsenek. Két hét múlva kezdik ültetni a 210 hektáros táblában a szőlőt, Csongrád megyében elsőnek fejezték be az őszi betakarítási, vetési munkákat.

Együtt könnyebb

Sokakat fárasztott és nyugtalanított az olyan „értekezlet”, ahol az elnöki asztalnál rendre kész szentenciák hangzottak el, s a sok „így kell, meg úgy kell csinálni” után ez volt a zárómondat: „Vitat nem nyitunk, de akinek kérdése van, felteheti.” Ritkán esett meg, hogy ilyenkor szólásra pipiskedett valaki. Ugy vélte ugyanis, nem bolond, hogy tudatlanságát deklarálja, s aztán a vállveregető oktatót is elviselje. Inkább meghúzta magát a bolyban, és eltűnődött: ha a „fel-sőbbiség” ennyire biztos a dolgában, miért ismerik be újra és újra, hogy melléfogtak, ilyen meg olyan tényezőket elfelejtettek figyelembe venni? De mintha távolodnánk ettől az időszaktól!

Valami történt, mert az utóbbi években izgalmasabbak és elevenebbek a tanácskozások. Az úgynevezett ígéhirdető összejövetelek megfoglyatkozása bizonyos tanulságok levonásaként is értékelhető. Az ex katedra kijelentéstömeg szinte nullára apadása arra vall, mintha már az igen nagy szakállú főnökök sem tartanák magukat csalhatalannak. Nem örök, általános igazságokat dörögnek hallgatóságuknak, hanem inkább töprengve latolgatják, melyik úton várható kevesebb bukás, s hogyan lehetne ezeket kikerülni. S kéri a véleményeket. Nem azért, mert ennek a gesztusnak önmagában is demokratikus színe van, hanem a legokosabbak tényleg vallják a „több fej, többet tud” alapvető bölcsességet. Meggyőződésükké vált, hogy együtt könnyebb megenni a legcélravezetőbb módszereket, s az eredmény is biztosabb, ha a legtevékenyebb dolgozók tudják, mit, miért kell megcsinálni.

A minap például ilyeneket mondott munkatársainak egy magas beosztású gazdaságpolitikus: „Ha török, ha szakad, muszáj megtanulnunk gazdálkodni, takarékosan és kifogástalanul dolgozni. Ez létkérdés.” No, persze, első hallásra ebben semmi új nincs, hiszen a jó munkára figyelemztetés egyidős a szocializmus kezdetével. Sokan éppen azt vetik a szemünkre, hogy legtöbbször azoknak hangoztatjuk a fegyelmet, akiknek anélkül is az egyéniségükhöz tartozik. Ahol ugyanis ez az örökzöld téma szerepel napirenden, ott rendszerint nem a dologkerülő, hanem a jó munkások jönnek össze. A fentebb idézett vitaindító azért ragadta meg a figyelmet, mert azt a beismerést is tartalmazta, hogy eddig nem mindig gazdálkodjunk tökéletesen.

Ezt tudta mindenki, mégsem beszéltünk róla, mert a kisebb-nagyobb melléfogásokért felelős irányítók nem szerették. Sőt, ha akadozott a tervek teljesítése, rendszerint a műhelybeliek kaptak ki érte. S lám, most másképpen fogalmaznak: többes szám első személyben. Ez azt is jelenti, hogy nem hárítjuk egymásra a felelősséget. Nincs többé tévedhetetlen minisztérium egyfelől, és értetlen, hanyag vállalati közösség másfelől. S fordítva: a dilettáns, hanyag helyi vezetés sem mutogathat fölfelé, hogy elterelje magáról a figyelmet. Ha valóban sok-sok javaslat mérlegelése után ténylegesen együtt döntünk fontos gazdasági, gazdálkodási kérdésekben, akkor illik beismernünk külön-külön és együttesen is az esetleges tévedéseket. Egy azonban rendkívül fontos: azt a hibát, amit már egyszer fölfedeztünk, elismertünk és nyilvánosságra hoztunk, többé ne kövessük el, mert azzal rettenetesen rontjuk a közhangulatot. Aki dolgozik, tévedhet — ezt minden épkezláb ember tudja. De többször tévedni ugyanabban a dologban — ezt nehezen érti és bocsátja meg a kommunista erkölcs legfőbb hordozója, a minden nehézséget vállaló, de mégiscsak véges türelmű nép.

Sokaknak föltűnt, hogy mostanában nincsenek örök időkre szóló igazságaink.

Az élet, az elni akarás, a megváltozott helyzet gyakran arra kényszerít bennünket, hogy felülbíráljuk korábban helyesnek vélt álláspontunkat. Talán a szocialista brigádokkal is így leszünk? Ez a nagyszerű mozgalom nemcsak óriási jövedelmet hoz az állam konyhájára, hanem az új embertípus formálásában is fölmérhetetlen jelentőségű. De ma, amikor már nem elég csak együtt dolgoztatunk, mert a népgazdasági egyensúly helyreállítása sürgetően követeli az értékesebb munka nagyobb megbecsülését, nem ilyen egyértelmű a brigádmunka megítélése. Egy-egy ilyen kis közösségen belül ugyanis elég ritka a számottevően differenciált bérezés, vagyis a „legyen békesség”-féle ráhagyó nézet miatt néha a legjobb szakmunkás is alig keres többet, mint az, akinek kevésbé áll kezéhez a szerszám. Márpedig ez aligha ösztönöz a képességek teljes kifejtésére, sőt fekezheti a sokirányú kezdeményezést, a megszokott és beidőződött folyamatok ésszerűsítését igénylő munkát, amire pedig most oly égetően szükségünk van.

Nem megnyugtató az sem, hogy a szocialista brigádok tagjai gyakran óráberben dolgoznak. Amikor az egyik 13 tagú üzemi közösséget emiatt vád érte, hogy „csak a nap meg ne álljon” felfogással mozgatják a munkát, a vezetője eképp védekezett: „Mi erőnkől telhetően dolgozunk, nincs közöttük széthúzás, jól megértik egymást a brigádtagok.” De biztosan üdvözlendő ez a konfliktusmentes, túl családi viszony? Elvben és szavakban nyilván elérhető, hogy kiközösítik azt, ki csak nyög, de nem emeli a terhet. A körülmények miatt azonban inkább arra törekedjenek, hogy — legalábbis kifelé — elkendőzzék a szemet szűrő viselkedéseket (ez ugyanis rossz pont lenne), s igyekezzenek a brigádot hosszú évekig együtt tartani. A megyei lapban Cs. J. brigádvezető nyilatkozott a mozgalom lényegéről: „... egymás segítése... a közös öröm, amit egy-egy barátunk kiváló dolgozó címe jelent, vagy az ajándékozás. Nem túl magas követelmények ezek, de mi semmiképpen nem akarunk látszatvállalások mögé bújni. Lehet, hogy kevesebb kerül a teljesítmények rovata, azonban minden elvégzett munkánk eredmény.”

Ez valóban nem sok. Valószínűleg azért, mert sokkal több nincs is a tarsolyban, s ennek egyik oka lehet az úgynevezett bérszínvonal-gazdálkodás is, vagyis az a megkötöttség, hogy a jelenlegi szabályozók nem teszik lehetővé a kiemelkedő munkások megfélelő díjazását. Már tudjuk, hogy ezen is korszerűsíteniünk kell anélkül, hogy szidalmaznánk az eddigi gyakorlatot. A bérszínvonal révén anyagilag fel tudtuk emelni a legszélesebb dolgozórétegeket, s a mai szilárd bizalom és megértő közhangulat is ebből táplálkozik. Most már azonban rohamosan fogy a régi értelemben vett szegények száma. Lehetséges — mondotta az idézett gazdaságpolitikus —, hogy föl kell adnunk azt a korábbi törekvést, hogy például egy 15 tagú szocialista brigád 10 évig is együtt tartsunk. Elképzelhető, hogy néhány tessék-lássék dolgozó egyenlőségpártit eltanácsolnak a kollektívából, hogy a rendelkezésre álló pénzt kinek-kinek a munkája szerint lehessen elosztani.

Ilyen és hasonló meditációknak lehetünk tanúi manapság egy-egy értekezleten, taggyűlésen, termelési tanácskozáson. Az előadók nem nyomják a megmáshathatlan szöveget, hanem érvelnek, gondolatokat igyekeznek ébresztetni. Az egybegyűlteket pedig nem ásitóznak, hanem iparkodnak hozzátenni valami figyelemreméltó elhangzottakhoz. Igen, mert közös gondjainkat akarjuk megvitatni és enyhíteni.

F. Nagy István

Földek — szabadon

A tápéi Tiszatáj Tsz.-től a Csongrád megyei Földhivatal elvette földjének egy darabkáját Öttömösön, és odaadta a pusztamérgesi tanácsnak. Arra gondolhatnánk, most már a tápaiak bízszemmel néznek a pusztamérgesiekre, mert övéké lett a futballpályányi föld. A pusztamérgesiek viszont égig ugrálnak örömlükben, hiszen ingyen jutottak egy darabka megélhetéshez.

Erre mi történt? A tápaiak a boldogok, mert végre valahára megszabadultak a teher-től, messze volt, nem érte meg még rágondolni se — nemhogy gondolni.

Az öttömösiek (közös tanács Pusztamérgessel) inkább megelégednek az öröm helyett, mert van nekik bőven a határ meg négyzetméter nélkül is homokföldjük. Azzal se bírnak szándékuk szerint.

A földhivatal elégedett, eléget tett a törvénybeli kötelességének. Elvette a kezelői jogot a hanyag gazdától. A földet az államnak adta. A tanács se szólhat, hiszen gyarapodott az állami tulajdon.

— A parlag sohasem táblában jelentkezik — mondja Posztós József, a Szeged városi és járási Földhivatal csoportvezetője. — Beekelődték kis területekből, beszuult, apró földekből tevődik össze. Mi határjáráskor az időszerű mezőgazdasági munkákat ellenőrizzük, hogy rendeltetésének megfelelően használják-e a gazdaságok a földet. A tavaszi felmérés szerint 2 ezer 407 hektár földet nem vetettek be.

— Ez mind parlag? — A télen a vetések kifagytak, víz járta a táblákat, más művelési ágra fogták a parcellákat, folyamatos talajjavítás miatt is esnek ki területek. Kimondottan gazdátlan föld ebből 149 hektár.

A város környékén a legnagyobb „földfalónak” az olajosokat tartják. Erről a megyei mezőgazdaságok gyűlésén dr. Gál Gyula, a Csongrád megyei Földhivatal vezetője is beszámolt. Elmondta, hogy csaknem 300 hektár földet foglalt el az olajipar. Ennek jó részét ésszerűséggel azonban termőre lehetne fogni.

Másik összejövetelen arról beszéltek, hogy előfordult, amikor aratás előtt mentek végig az olajosautók a gabonátáblában. Árkot húztak, aminek csak szeptemberben vették hasznát.

Ezerszer az aranykorona

Az olajipar azzal védekezik, az olajra is szüksége van a népgazdaságnak. Különben is ők rendesen és tisztességesen megfizetik a zöldkár értékét.

A téeszek, szakszövetkezetek, állami gazdaságok se a gyalogok, az okos földhasználatot illetően. A határszemléken mindig találnak kifogást is, kibúvót is. Legtöbbször arra hivatkoznak, hogy ké-sőbb vetik be a földet. Olyan se ritka, amikor csak végigszalad a rotátor az elhagyott táblán, hogy ne akadékoskodjon a hivatali ember. Arra sajnos nincs fölhatalmazása a földhivatalnak, hogy ellenőrizze később, teremnek-e a földek. Nem is vezetne ez sok jóra, hiszen a gazdaságoké a föld és elsősorban az ő érdekük, hogy szántsának, vessenek, arassanak — nem a hivatalé.

— Büntethet is a földhivatal?

— Felszólítás után elvonjuk a kezelői jogot, vagy bírságolunk. Az aranykorona értékének ezerszeresét fizetik a gazdaságok — feleli a csoportvezető.

— Eltek is vele? — Igen, de csak tavaly, az idén még nem büntettünk. — Mit csinál a téesz? — Fellebbez. — Hova? — Előbb a megyéhez, de mivel az államigazgatási eljárásban nincs harmadfok, a megyei tanács mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztályához.

Gazpénz

— Maguk mit tesznek a hanyag gazdasággal?

Gyuris Szilveszter, osztályvezető-helyettes válaszol a Csongrád megyei tanácsnál: — Megbüntetjük, bírságot szabunk, és ezt nem lehet áthárítani a közösségre.

— Az elnök belenyúl a zsebébe és fizet?

— Igen, és a főagronómus is, ha alapos vizsgálat után az derül ki, hogy emberi mulasztás miatt maradtak parlagok.

— Van olyan föld is, amelyet csak látszatra művelnek?

— A fekete ugar 2 ezer—2 ezer 500 hektár megyénkben, helyükre erdőt kellene ültetni, de ameddig nem történik meg, művelni kell, ne fertőzze a többi.

— És aki elhanyagolja?

— Jövőre megbüntetjük a hanyag gazdaságokat. Ahol gyomosak lesznek a táblák, fizetnek.

Hogy hagynak-e parlagon földet a gazdaságok, most még nem tudjuk. Annyit már előre is sejteni lehet, hogy hatalmi szóval nehezen ju-

tunk előre. Attól, hogy a földarab más tulajdonába kerül, még nem terem többet.

Hatalmaskodva!?

Ha beteg a föld — mint a szegedi járásban sokfelé —, még nagyobb türelmet, kitartó munkát kíván. Van rá példa — a forráskútiaké —, hogy meg lehet szelídíteni a homokot, csak érteni kell a módját. Annak ellenére, hogy a Haladás Tsz.-ben is találtak 12 hektár gondozatlan földet. Ott már megtalálták a parlagföld ellenszerét. Idejében és szakszerűen megmunkálják a talajt és utána is ápolják, gondozzák, amit beletesznek.

Nincs semmi kifogásolnivaló a pénzbüntetés bevezetésén, igenis vonják felelőségre, aki rosszul végzi munkáját. De mégis: szegény embert az ág is húzza közmondás alapján, lehet, hogy éppen azok járnak rosszul, akiknek nincs pénzük. És mi lesz, ha nem tudnak fizetni? Elveszik a földet? Akkor megint oda jutottunk, ahonnan elindultunk. A föld nem lesz nemzeti kincs, mindnyájunk hasznát nem szolgálja.

A megyei pártbizottság állásfoglalása a föld ésszerű használatát — és a parlagok csökkentését ajánlja a gazdaságoknak. Elsősorban rajtuk, a tagokon múlik, hogyan gazdálkodnak a magukéval. Alig hallani — vagy egyáltalán nem —, hogy a zárszámadó közgyűlésen valaki fölemelte volna hangját a hanyag gazdálkodás, a parlagföldek miatt. Vagy ha igen, nem sok foganatja volt, mert még Ásotthalmon, Dócon, Ópusztaszeren, Pusztamérgesen, Sándorfalván talált gondozatlan termőföldet a földhivatal.

Majoros Tibor

Gépgyártási tanácskozás A közörüléstechológia fejlesztéséről

A gépipar általános fejlődésének egyik feltétele a korszerű anyagmegmunkálás, a közörüléstechológia minősége. Ezekről az eszközökről és a technológiákról kezdődött hét-főn háromnapos tanácskozás a Technika Házában 14 ország szakembereinek részvételével. A konferencián, amelyet a Szilikátipari Tudományos Egyesület szervezett, a közörülegek fejlesztésének és a közörükevek előállításá-

nak kérdései kerülnek napirendre, összesen 40 előadás keretében.

Gábor András kohó- és gépipari miniszter-helyettes bevezető előadásában a közörüléstechológia fejlesztésének irányairól beszélt, s egyebek között rámutatott: e területen egyik legfontosabb tényező, hogy az igen drága közörüléanyagok beszerzésénél a jövőben az eddigieknél is jobban kihasználjuk a szo-

cialista integrációban rejlő lehetőségeket, ezeket az eszközöket ugyanis a tagországok nagyobb arányban szerezhetik be egymástól. Sikeres együttműködés már kialakult magyar és szovjet vállalatok között, amelynek keretében a szovjet fél egyebek mellett szuperkemény henger közörükeveket ad, magyar partnere pedig sikeresen közörükorongokat küld cserébe. (MTI)

Utak korszerűsítése

Döntés született: irányonként három-három sávval szélesítik az Árpád-hídat, 1981 és 1984 között. A fővárosi tanácsnál hétfőn tartott sajtótájékoztatón Staudinger István elnökhelyettes elmondta: az előkészületek javában tartanak.

A sajtótájékoztatót a továbbiakban azt is elmondták, hogy a hatodik ötéves tervidőszakban befejeződik a Szentendrei, a Bécsi és a Vörösvári út átépítése. (MTI)